

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕШЕНИЕ

ПО ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

№ 1-1/ 2013 г.

На основание чл. 99, ал.2 от Закона за опазване на околната среда, чл.19, ал.1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда* (Наредбата за ОВОС) и във връзка с чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, и чл. 39, ал. 12 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* (Наредбата за ОС),

ОДОБРЯВАМ

Осъществяването на инвестиционно предложение за „**Междусистемна газова връзка Гърция – България**” по западно трасе на газопровода

Възложител: „Ай Си Джи Би” АД

Седалище: гр. София 1000, ул. „Веслец” № 16

Кратко описание на инвестиционното предложение:

Предназначението на инвестиционно предложение “Междусистемна газова връзка Гърция - България” е за пренос на природен газ от Комотини – Гърция до Стара Загора – България и ще свързва газопреносните системи на двете страни. Съгласно първоначално изготвеното предпроектно проучване диаметър на газопровода от 28 инча (711 mm) позволява пренасянето на 3,0 милиарда m³/у без изграждането на компресорна станция и 5,0 милиарда m³/у с изграждането на такава. В процеса на по-натъшното проектиране е решено диаметърът да бъде увеличен на 32 инча (813 mm), за да се подобрят хидравличните характеристики на газопровода и да се увеличи неговият капацитет.

Трасето на газопровода за българския участък е разработено в два варианта - източно и западно трасе, преминаващи през землището на три области (Кърджали, Хасково и Стара Загора) и десет общини (Кърджали, Джебел, Кирково, Крумовград, Момчилград, Хасково, Димитровград, Стамболово, Стара Загора и Опан).

Главните елементи на междусистемната газова връзка са, както следва:

1. Преносен газопровод с диаметър 32 инча (813 mm) с обща дължина по западното трасе 184.14 км, от които 150.57 км на българска територия и с обща дължина на източното трасе е 177.24 км, от които 145.67 км на българска територия;
2. Газопроводни отклонения от преносния газопровод към гр. Кърджали и гр. Димитровград;
3. Връзка с националната газопреносна инфраструктура;
4. Пускови и приемни камери за почистващи и инспекционни операции (очистни съоръжения);

5. Газоизмервателни станции на входа и изхода на газопровода;
6. Линейни кранови възли (КВ) – общо 11 бр. КВ за всяка от двете алтернативи, от които един е на гръцка територия, а останалите на българска;
7. Станции за катодна защита (с външни ел. захранвания ниско напрежение);
8. Дублираща тръба (байпас) при преминаването под язовир „Студен кладенец” с управляемо хоризонтално сондиране при Кърджали по западното трасе (предложено е и алтернатива с преминаване по дъното на язовира), както и под река Марица, на общото трасе;
9. Оптична кабелна магистрала за технологични и телекомуникационни връзки на „Междусистемна газова връзка Гърция – България”;
10. Външни инфраструктурни връзки за всички площадкови елементи на газопровода (пътни, ел. захранващи, ВиК, телекомуникационни).

Компресорна станция не се предвижда на настоящия етап и такава не е била част от инвестиционното предложение, предмет на извършената оценка. Широчината на зоната за превантивна устройствена защита и за двата варианта е определена на 200 m от двете страни на газопровода. И за двата варианта се устройват сервитути за изграждане, обслужване и ремонт на газопровода и съоръженията към него.

Газопроводът се изгражда от единични тръби с дължина от 12 до 18 метра с предварително нанесено покритие. Тръбите се доставят и складираат в границите на строителната полоса. Полагат се в траншея до такава дълбочина, че след като бъде заровена тръбата, минималното покритие над нея да бъде около 1.1 m. При пресичането на пътища, жп линии, специални участъци и други препятствия, дълбочината на полагане на тръбата може бъде по-голяма.

Основни характеристики на вариантите на трасето на газопровода:

Западна алтернатива на газопровода:

Дължината на западното трасе е 150.57 km. За извършване на строителните дейности са необходими 461.85 ha, от които 399.92 ha са земеделски земи, 51.79 ha са горски площи, а площ от 10.14 ha, е необходима за изграждане на 13 броя постоянни площадки и техните обслужващи пътища, на които ще бъдат разположени надземните съоръжения по трасето на газопровода, като линейни кранови възли, газоразпределителни станции, очистни и измервателни съоръжения.

Видът на съоръженията и размерът на площадките са, както следва:

- 5 площадки с кранови възли с площ от 676 m² всяка;
- площадки с кранови възли и очистни съоръжения (ОС) с площ 1296 m² всяка;
- 1 площадка с газопроводно отклонение и АГРС с площ 5751 m²;
- 1 площадка с кранов възел, АГРС и газопроводно отклонение с площ 3111 m²;
- 1 площадка ГИС2/ОС2 с площ 9025 m²;
- 1 диспечерски център и база за поддръжка и експлоатация - център за експлоатация и поддръжка на газопровода с площ 9540 m²;
- складова площадка - склад за тръби и строителни материали по време на строителството и за бъдещо технологично оборудване, необходимите резервни тръби и др. по време на експлоатацията с площ 50 000 m².

Газопроводът се разделя на технологични участъци с дължина до 30 km посредством станции за кранови възли (КВ), които се изграждат надземно. Първият кранов възел (КВ1) е в Гръцка територия, а останалите кранови възли и другите надземни съоръжения са описани по-долу:

- от границата до КВ2 Великденче - км 0+00 до км 25+400;
- КВ2 Великденче до КВ3 Кърджали - км 25+400 до км 50+000;
- КВ3 Кърджали до КВ3А Мандра - км 50+00 до км 79+00;
- КВ3А Мандра до КВ4 Хасково - км 79+00 до км 96+500;

- КВ4 Хасково до Станция Димитровград - км 96+50 до км 116+900;
- Станция Димитровград до КВ6 Тракия - км 116+900 до км 129+400;
- КВ6 Тракия до ПС2 Стара Загора - км 129+400 до км 150+200.

Строителната полоса, необходима за реализирането на инвестиционното предложение по западното трасе, е с ширина 30 m. Тази ширина е предвидена по почти цялото трасе, с изключение на някои участъци, съгласувани с възложителя - участък в гора в района на град Кирково, където е намалена на 20 m и участък на северния бряг на р. Марица (в частта, където тръбата е в траншея, но е удвоена), строителната полоса е увеличена на 60 m.

Сервитутните зони за обслужване и ремонт на газопровода и съоръженията към него по време на експлоатацията са с ширина 30 m, т. е. по 15 m от двете страни на оста на газопровода, с изключение в района на град Кирково, където сервитутът е намален на 20 m, с цел опазването на стара гора с ценни растителни и животински видове, през която трасето преминава. В района около р. Марица – от северния кранов възел КВ4В/ОС6 до южния кранов възел КВ4А/ОС5, в частта над управляемото хоризонтално сондиране (HDD) за преминаване под реката сервитутът е увеличен на 90 m, а в частта, където тръбата е в траншея (open cut), но е удвоена, сервитутът е увеличен на 60 m.

Източна алтернатива на газопровода:

Дължината на източното трасе е 145.67 km. За извършване на строителните дейности са необходими 455.76 ha, от които 331.6 ha са земеделски земи, 114.44 ha са горски площи, а площ от 10.15 ha е необходима за изграждане на 13 броя постоянни площадки и техните обслужващи пътища, на които ще бъдат разположени надземните съоръжения по трасето на газопровода, като линейни кранови възли, газоразпределителни станции, очистни и измервателни съоръжения.

Видът на съоръженията и размерът на площадките са, както следва:

- 4 площадки с кранови възли с площ от 676 m² всяка;
- 4 площадки с кранови възли и очистни съоръжения (ОС) с площ 1296 m² всяка;
- 1 площадка с АГРС и газопроводно отклонение с площ 5751 m²;
- 1 площадка с АГРС и кранов възел с площ 3111 m²;
- 1 площадка ГИС2/ОС 2 с площ 9025 m²;
- 1 диспечерски център и база за поддръжка и експлоатация - център за експлоатация и поддръжка на газопровода с площ 9540;
- складова площадка - склад за тръби и строителни материали по време на строителството и за бъдещо технологично оборудване, необходимите резервни тръби и др. по време на експлоатацията с площ 50 000 m².

Газопроводът се разделя на технологични участъци с дължина до 30 km, както следва:

- от границата до КВ2 Мамитя - км 0+00 до км 24+700;
- КВ2 Мамитя до КВ3 Пътниково - км 24+700 до км 59+750;
- КВ3 Пътниково до КВ4 Стамболийски - км 59+750 до км 88+100;
- КВ4 Стамболийски до сливане със западното трасе - км 88+100 до км 95+400.

Строителната полоса, необходима за реализирането на инвестиционното предложение е с ширина 30 m. Сервитутните зони за обслужване и ремонт на газопровода и съоръженията към него по време на експлоатацията са с ширина 30 m.

При **западната алтернатива на газопровода** до гр. Хасково, трасето преминава през следните защитени зони:

- Защитена зона „Източни Родопи“ (BG0001032);
- Защитена зона „Студен Кладенец“ (BG0002013);
- Защитена зона „Остър камък“ (BG0001034).

При **източна алтернатива на газопровода** до гр. Хасково, трасето преминава през следните защитени зони:

- Защитена зона „Източни Родопи" (BG0001032);
- Защитена зона „Крумовица" (BG0002012);
- Защитена зона „Мост Арда" (BG0002071);
- Защитена зона „Студен Кладенец" (BG0002013);
- Защитена зона „Остър камък" (BG0001034).

След гр. Хасково - при Узунджово **двата варианта на трасето** се сливат в един вариант, който преминава през следните защитени зони:

- Защитена зона „Река Марица" (BG0000578);
- Защитена зона „Река Мартинка" (BG0000442);
- Защитена зона „Река Съзлийка" (BG0000425);
- Защитена зона „Злато Поле" (BG0002103) - не преминава през защитената зона, а западно от нея.

Инвестиционното предложение подлежи на оценка за съвместимостта, съгласно разпоредбите на чл. 2, ал. 1, т.1 от Наредбата за ОС. На основание чл. 39, ал. 3, във връзка с чл. 39, ал. 5 от Наредбата за ОС, преценката за вероятната степен на отрицателно въздействие е, че инвестиционното предложение **има вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони. Въз основа на преценката и дадените указания е изготвен доклад за оценка на степента на въздействието върху защитените зони (ДОСВ). Очакваните въздействия на ИП върху предмета и целите на защитените зони са подробно разгледани в ДОСВ, резултатите от която оценка са представени по-долу.

поради следните мотиви (фактически основания):

1. В доклада за ОВОС е направен подробен анализ на вероятните въздействия върху околната среда от реализацията на двата варианта на трасе на газопровода. Въз основа на извършената оценка и анализ и в съответствие със законодателството по околна среда авторите на доклада за ОВОС препоръчват да се одобри осъществяването на инвестиционното предложение за изграждане на **„Междусистемна газова връзка Гърция – България"** по западно тресе на газопровода, като допълнително са предложени мерки за намаляване и където е възможно прекратяване на значителните вредни въздействия върху околната среда, както и план за изпълнение на тези мерки.

2. С Решение № 452/07.06.2012 г. на Министерски съвет, „Междусистемна газова връзка Гърция – България" в отсечката, която ще бъде изградена на територията на Република България, е обявена за национален обект.

3. Газовата връзка, предмет на инвестиционното предложение, ще се свърже със съществуващата Националната газопрепосна система (НГС) на България, с което ще се осигури подаване на количеството природен газ, предвидено за консумация в страната.

4. Извършената оценка за съвместимостта на инвестиционното предложение с предмета и целите на засегнатите защитени зони дава възможност за вземане на решение съгласно чл. 39, ал.12 от *Наредбата за ОС*. Реализацията на инвестиционното предложение **по западната алтернатива** е оценена като алтернативата с най-малко отрицателно въздействие върху защитените зони от мрежата Натура 2000, както следва:

4.1. Строителството и експлоатацията на газопровода няма да окаже значително отрицателно въздействие върху защитените зони BG0001032 „Родопи - Източни", BG0000425 „Река Съзлийка", BG0000442 „Река Мартинка", BG0000576 „Река Марица" и BG0001034 „Остър камък" за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, през които преминава трасето му, тъй като:

4.1.1. BG0001032 „Родопи - Източни":

4.1.1.1. Въпреки, че ще бъдат унищожени фрагменти от природни горски местообитания - 0,007% от 91M0; 0,013% от 91W0; 0,92 % от 92A0* и 0,004 % от 91E0, степента на

отрицателно въздействие върху тях се оценява като **незначителна** на ниво защитена зона и в национален мащаб. Трасето не пресича големи по площ компактни горски масиви, което дава възможност фрагментирането на горските местообитания да се оцени със същата степен. Унищожаването на 1.22 дка от местообитание 8230, което представлява 0,004% от покриваната от него площ в зоната също се определя като **незначително**.

4.1.1.2. Временно ще бъдат увредени незначителни в сравнение с представеността на тревните местообитания 6210*, 6210 и 6220* площи (0,098%, 5% и 0,009%), които ще могат естествено да се възстановят след приключване на строителните дейности, обратно насипване на отнетата почвена покривка и възстановяване на традиционното стопанисване особено на ливадите.

4.1.1.3. Отрицателните въздействия върху видовете **риби**, опазвани в зоната, ще се проявят при откритото преминаване на газопровода през р. Лозенградска чрез унищожаване на хайвер и ларви, краткотрайно безпокойство и изменение във физикохимичните параметри на средата, които са бързо възстановими и незначителни. Въздействията върху числеността и плътността на популациите им могат да бъдат минимизирани с регламентиране на сроковете за извършване на строителството, съобразени с биологията на видовете.

4.1.1.4. Въздействието върху потенциалните местообитания на сухоземните **костенурки** ще се прояви върху 0,0278% от площта им, само по време на строителството и ще бъде преустановено след засипването на траншеята. Възможната смъртност на единични екземпляри по време на строителството ще бъде избегнато чрез ограничаване на времето за строителство, така, че няма да се отрази негативно върху тяхната численост и плътност.

4.1.1.5. Само във фазата на строителството ще има слабо по степен, краткотрайно и обратимо отрицателно въздействие предимно върху ларви на **безгръбначните** видове животни, които могат да бъдат унищожени при подготовката за строителството, поради премахване на дървета или храсти като техни местообитания.

4.1.1.6. Основното въздействие върху **бозайниците** (видра, вълк, мечка), предмет на опазване в зоната, ще бъде безпокойство, което ще се изрази във временното им прогонване по време на строителството, след което постоянните им местообитания ще бъдат отново заети.

4.1.1.7. При реализация на западната алтернатива на трасето ще бъдат пряко засегнати около 72 дка потенциални местообитания на европейски лалугер и пъстрия пор, което е 0,066% от общата им площ в зоната. Тъй като на терен са установени два входа на колония, единия от които изоставен, очакваната степен на въздействие се определя като ниска и проявяваща се само по време на строителството.

4.1.1.8. Отсъствието на естествени или изкуствени подземни убежища за прилепи по трасето на западния вариант на газопровода е основание за оценка за липса на въздействие върху тази група прилепи. Зависимите от горските местообитания видове прилепи ще бъдат повлияни върху площ, 3,5 пъти по-малка при реализирането на западния вариант в сравнение с източния.

4.1.2. BG0001034 „Остър камък“:

4.1.2.1. Западната алтернатива на газопровода пресича фрагменти от природни местообитания 91AA, 92A0*, 6210, 6510, предмет на опазване в зоната, от които ще бъдат засегнати съответно 0,025% , 0,38%, 0,34% и 0,4% от покриваните от тях площи в зоната, което се определя като незначително отрицателно въздействие. Рекултивационните дейности след приключване на строителството и последващото традиционно стопанисване ще спомогнат за бързото възстановяване на тревните хабитати. Останалите опазвани в зоната типове природни местообитания няма да бъдат повлияни.

4.1.2.2. Тъй като трасето на газопровода пресича незначителна част от местообитанията на сухоземните видове безгръбначни, то въздействието е незначително по степен.

4.1.2.3. Върху бисерната мида отрицателното въздействие ще има само по време на строителството при преминаване на р. Харманлийска, но то ще е временно и обратимо, каквото ще е и въздействието върху рибите, предмет на опазване в зоната.

4.1.2.4. Строителството ще окаже незначително отрицателно въздействие върху малка част от местообитанията на земноводните и влечугите, както и върху малък брой екземпляри на сухоземните костенурки, ивичестия смок и жълтокоремната бумка, чиито местообитания ще бъдат възстановени след приключване на строителните дейности, а измененията в популациите им ще бъде елиминирано с регламентиране на срока на строителството.

4.1.2.5. Бозайниците, предмет на опазване в зоната, няма да бъдат пряко повлияни от строителството и експлоатацията на газопровода, с изключение на 0,063 % от потенциалните местообитания на видрата, които ще бъдат фрагментирани, което въздействие е обратимо след приключване на строителството. Преминаването на тръбопровода през р. Харманлийска ще доведе до незначително по степен и обратимо въздействие само върху хранителното местообитание на дългопръстия нощник.

4.1.3. BG0000578 „Река Марица”:

4.1.3.1. Предвид начинът на преминаване на газопровода през зоната, под р. Марица, чрез управляемо хоризонтално сондиране, пряко отрицателно въздействие върху природните местообитания, рибите, безгръбначните, прилепите и техните местообитания, предмет на опазване в нея, няма да има.

4.1.3.2. При строителството ще бъдат засегнати 0,11% от общата площ на местообитанията на жълто- и червенокоремната бумки, около 0,1% от местообитанието на видрата и 0,01% от всички потенциални местообитания на пъстрия пор. Тази незначителна степен на отрицателно въздействие се отнася и за вероятното безпокойство, което ще причини присъствието на хора в района на разположената извън трасето, на 75 м от сондажния отвор, колония на лалугер.

4.1.4. BG0000442 „Река Мартинка”:

4.1.4.1. Предвид късия участък от 40 м, в които газопроводът пресича зоната, респ. р. Мартинка, и краткото време, за което ще се изпълнят строителните дейности, отрицателните въздействия върху хидробионтите (риби и безгръбначни), опазвани в зоната, ще са с незначителна степен.

4.1.4.2. Ще бъдат пряко засегнати 0,035% от потенциалните местообитания на големия гребенест тритон, червенокоремната бумка и обикновената блатна костенурка, което е незначителна площ спрямо представеността им в зоната.

4.1.5. BG0000425 „Река Съзлийка”

4.1.5.1. При строителството ще бъдат унищожени незначителна част (0,045%) от местообитание 92A0, а останалите местообитания няма да бъдат повлияни негативно пряко или косвено.

4.1.5.2. Откритото пресичане на р. Съзлийка ще доведе до временно фрагментиране на местообитанията на рибите, до безпокойство, прогонване и евентуална смъртност на ларви и яйца, което ще е временно и обратимо, предвид регламентирането на времето за строителство.

4.1.5.3. Ще бъдат пряко засегнати 0,034% от потенциалните местообитания на видрата, червенокоремната бумка и обикновената блатна костенурка, но числеността, плътността и структура на популациите им няма да бъдат нарушени.

4.1.5.4. Инвестиционното предложение няма да окаже въздействие върху останалите видове и техните местообитания, предмет на опазване в зоната.

4.2. Възможни косвени въздействия върху типовете природни местообитания и местообитания на видове в защитените зони, които се намират в близост, но не се засягат от трасето, ще бъдат елиминирани при спазване на разписаните условия и мерки и прилагане на добрите строителни практики.

4.3. Строителството и експлоатацията на газопровода няма да окаже значително отрицателно въздействие върху защитена зона **BG0002013 „Студен кладенец“** за опазване на дивите птици, през която преминава трасето по западния вариант, тъй като:

4.3.1. Трасето през зоната е дълго 4,3 км и засяга общо 156.7 дка (без водното огледало на язовира), като част от засегнатите земи са открити пространства (пасища, ливади и обработваеми земи) (0,29% от покритието им в зоната), които са **ловни** местообитания на видове като осояда, черната каня, орела змияр, малкия орел, белошипата ветрушка, белия щъркел и др., и които след приключване на строителството и подходящи рекултивационни мерки ще бъдат отново възстановени. Степента на въздействие ще бъде незначителна и за засегнатите 0,29 % от потенциалните гнездови местообитания на турилика, дебелоклюнатата и късопръстата чучулига, полската бърбица и други видове, привързани към откритите пространства.

4.3.2. Премахването на 96,9 дка гори по трасето ще доведе до незначителна загуба (0,14% от потенциалните **гнездови** местообитания в зоната) или фрагментирането им за част от видовете (черна каня, орел змияр, малък орел, сив кълвач), предмет на опазване. Това въздействие от друга страна ще създаде допълнителни подходящи условия за видове като козодоя и горската чучулига, обитаващи покрайнините на горите.

4.3.3. Значителното безпокойство на гнездящите на около 1500 м югоизточно от западния вариант на трасето двойка черен щъркел и египетски лешояд ще бъде минимизирано с регламентирането на подходящото време за строителни дейности.

4.3.4. Безпокойството, което строителството може да окаже върху зимуващите в плитководните западни части на язовир „Студен кладенец“ мигриращи водолюбиви птици, е с временен и обратим характер и ще бъде минимизирано с определянето на времето за строителство и прилагане в участъка под водното огледало на HDD технология (управляемо хоризонтално сондиране).

4.4. Отчетеното очаквано кумулативно въздействие от реализирането на газопровода върху всички цитирани защитени зони, заедно с минали, настоящи и бъдещи планове, програми, проекти и инвестиционни намерения има временен характер – само по време на строителството – ще бъде незначително по степен при спазване на определените смекчаващи мерки.

5. Съгласно писмо с изх. № КД-04-332/27.09.2012 г. на Басейнова дирекция за управление на водите в Източнореломорски район (БДУВ ИБР), инвестиционното предложение е допустимо от гледна точка на постигане целите на околната среда и мерките за постигане на добро състояние на водите и зоните за тяхната защита, заложенi в ПУРБ на Източнореломорски район, основано на чл. 4а от Наредбата за ОВОС.

6. Инвестиционното предложение не засяга учреден I-ви пояс на санитарно-охранителни зони (СОЗ) около водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване, както и такива в процедура по учредяване. По отношение на водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване без учредени СОЗ, допълнително са изискани становища от експлоатиращите ги ВиК дружества, общини и БДУВ ИБР, като в резултат е предложено коригиране на трасето на газопровода между км 8+550 до км 8+910, при находището на минерална вода „Кирково“. С изместването на трасето се постига намаляване на въздействието върху компонент подземни води, като същевременно не се оказва допълнително отрицателно въздействие върху останалите компоненти на околната среда.

7. При изпълнение на предложениия метод на управляемо хоризонтално сондиране (HDD) при пресичане на река Марица и яз. Студен кладенец, не се очаква значително отрицателно въздействие върху компонентите на околната среда и този метод е по-приемлив от гледна точка на въздействията върху околната среда спрямо другите възможни технически решения.

8. С писмо с изх. № 04-09-213/12.09.2012 г. Министерство на здравеопазването дава мотивирано становище, че при спазване на всички препоръки и мерки, посочени в доклада за

ОВОС и условията, постановени в настоящото решение, не следва да се очаква възникване на здравен риск за човешкото здраве при реализацията на западното трасе на газопровода.

9. Резултатите от извършено моделиране показват, че строителството на газопровода не води до влошаване на качествата на атмосферния въздух в околните населени места, включително в градовете Димитровград, Хасково и Кърджали.

10. Тъй като инвестиционното предложение в неговата цялост се реализира на територията на две държави – Република Гърция и Република България, е проведена процедура по ОВОС в трансграничен контекст.

От Република Гърция, като страна на произход, е получена нотификация за инвестиционното предложение на гръцката територията с резюме от предварително проучване относно оценката на въздействието върху околната среда за гръцкия участък, със заключение, че не се очаква значително трансгранично въздействие при реализирането на газопровода на гръцка територия. С писмо с изх. № ОВОС-249/18.10.2012 г. МОСВ изпраща официален отговор, че Република България не желае да участва в процедурата по ОВОС, провеждаща се на гръцка територия, предвид липсата на предположение за отрицателно въздействие върху околната среда на българска територия от реализацията на ИП на гръцка територия.

Република България е нотифицирала Република Гърция като засегната страна от ИП на българска територия. В отговор гръцката страна изразява желание за участие в процедурата по ОВОС, провеждаща се в Република България. В хода на процедурата на гръцката страна е предоставена част „Трансгранични въздействия” към доклада за ОВОС за ИП на българска територия. С писмо Ref. Nr. Y.P.E.K.A./S.E.S. oik. 203382 от 27.11.2012г., гръцкото Министерство на околната среда и климатичните промени уведомява, че не възнамерява да продължава участието си в процедурата по ОВОС за ИП на българска територия, предвид заключението в българският доклад, че не се очаква значително трансгранично въздействие на гръцка територия от реализацията на газопровода на българска територия, което е аналогично на заключението на гръцката страна.

11. По време на процедурата по ОВОС са проведени консултации със заинтересувани лица. Осигурен е обществен достъп до доклада за ОВОС с всички приложения към него и са проведени срещи за обществено обсъждане в определените като засегнати общини и кметства: Стара Загора, Малко Кадиево, с. Загоре, Раднево, с. Тракия, Опан, Димитровград, Хасково, с. Мандра, Момчилград, с. Скалище, Кърджали, Кирково, Джебел, с. Великденче, Крумовград и Стамболово. На срещите за обществено обсъждане в общините/кметствата Стара Загора, с. Малко Кадиево, с. Загоре, Раднево, с. Тракия, Опан, Димитровград, с. Мандра, Момчилград, с. Скалище, Кърджали и Кирково не са поставени въпроси по отношение на въздействието върху околната среда. На обществените обсъждания в общините Джебел, Хасково, Крумовград и Стамболово са дискутирани въпроси по реализацията на ИП, дадени са препоръки и предложения, които са приети от възложителя, не са направени възражения. Не са депозиран писмени възражения, писмени становища и препоръки преди, по време и след срещите за обществено обсъждане. Дадените препоръки и предложения са отразени по подходящ начин в настоящото Решение.

12. Със свое Решение I-1/2013 г. от 29.01.2013 г., Висшият експертен екологичен съвет предлага да бъде одобрено осъществяването на инвестиционното предложение

и при следните условия:

I. За фазата на проектиране:

1. При изготвяне на техническите проекти да се извърши съгласуване на трасето с наличието и точното място на магистрални водопроводи и канали, помпени станции, захранващи тези водопроводи, каптажи.

2. Пресичането на река Марица и язовир Студен кладенец да се осъществи посредством метода управляемо хоризонтално сондиране (HDD).
3. Рибните проходи (при изграждане на такива) трябва да отговарят на изискванията на Приложение 7-13 на Плановете за управление на речните басейни на Източнореломорски район.
4. В границите на защитените зони се допуска създаването на временни лагери за персонал и техника, обслужващи обекти, площадки за временно съхраняване на строителни материали, изкопни земни маси и др., само ако са ситуирани в обхвата на строителната полоса на трасето на газопровода.
5. Да се изготви проект за техническа и биологична рекултивация съгласно изискванията на *Наредба № 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт*. При изготвянето на схемата за залесяване и затревяване като част от проекта за рекултивация, да се използват видовете, описани в част 2.1.6.1. от ДОВОС. Засегнатите тревни и горски местообитания в границите на защитените зони за местообитанията, да се рекултивират с видове, характерни за засегнатото местообитание.
6. Да се разработи План за хидротест, при съобразяване на следното: водочерпенето за хидротеста да се извършва съгласно екологичния минимум на водното тяло; при възможност да се предвиди многократно използване на една и съща вода за тестване на отделни участъци на газопровода; заустването на водите от хидротеста да се извършва във водоприемници от същата водосборна област; ако водите след хидротеста са с променен състав, следва да се осигури необходимото пречистване на заустваните води.
7. Площадките за съхраняване на отпадъци да бъдат съобразени с изискванията към площадките, съгласно наредбата по чл. 43, ал.1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).
8. Да се предвиди разделно събиране и транспортиране на отпадъците от строителството и да не се допуска смесването им.
9. Да се класифицират по реда на наредбата по чл. 3 от Закона за управление на отпадъците, които ще се генерират на обекта.
10. За археологически обекти (16 броя) – № 1, № 2, № 9, № 12, № 16, № 21, № 25, № 26, № 29, № 30, № 31, № 37, № 52, № 76, № 77 и № 78 (номерирани съгласно т. 3.7. от ДОВОС) - да бъдат проведени пълни спасителни археологически разкопки преди началото на изкопните работи при условията на чл. 148, ал. 2 от Закона за културното наследство (ЗКН).
11. За археологически обекти (13 броя) - № 20, № 27, № 32, № 33, № 41, № 42, № 44, № 50 и № 54 № 58; № 66; № 73; № 74 - да бъдат направени археологически сондажи с оглед изясняване дебелината на културните напластявания, като при доказване на наличието на археологически структури и находки, да се пристъпи към пълни спасителни археологически разкопки.

II. По време на строителството:

1. Спазване на забраните, предвидени в чл. 118а от ЗВ, както и на забраните и ограниченията за дейности в пояси II и III на санитарно – охранителните зони, посочени в Приложение № 2 към *Наредба № 3/16.10.2000г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно – охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно – битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди*, а именно: дейности, които водят до непряко отвеждане на опасни вещества на земната повърхност и между земната повърхност и водното ниво.
2. Да се спазят изискванията на Закона за водите във връзка с разрешителния режим за ползване на воден обект при изграждане на линейна инфраструктура, пресичаща водни обекти, за водовземане от водоизточници на вода за хидротеста и с други цели, за заустване

на отработените води от хидротеста, от хоризонталното насочено сондиране, от отводняване на траншеи и площадки. Компетентен орган за издаване на горните разрешителни е БДУВ Източнобеломорски район.

3. Да се предвидят химически тоалетни за работниците по време на строителството.

4. Да се изготви аварийен план, включващ мерки за намаляване на отрицателните последици и ликвидиране на аварийни ситуации при разливи на гориво-смазочни материали и недопускане на пожари, система за отстраняване на последствия от аварийни разливи в околопътното пространство. Планът да предвижда и своевременно уведомяване на съответните компетентни органи, в т.ч. РИОСВ Стара Загора и Хасково и Басейнова дирекция за управление на водите в Източнобеломорски район, за аварийни разливи, както и технически възможности за отстраняване на разливите и възстановяване на средата.

5. В зоните за специална защита на водите по чл. 119а, ал.1, т. 5 от *Закона за водите*, включени в раздел 3, т. 5.1 от ПУРБ извън границите на населените места и сервитутите на линейната транспортна и енергийна инфраструктура се забранява сечта на естествена речна и крайречна растителност. Забранява се сечта на естествена дървесна растителност по бреговете и островите в реките за частта на ВТ, попадащи в зоните за защита на водите по чл. чл. 119а, ал.1, т. 5 от *Закона за водите*, включени в раздел 3, т. 5.1 от ПУРБ;

6. Да се идентифицират, документират и съхраняват минералните образувания, ако такива се разкрият при изпълнение на изкопните работи.

7. С цел ограничаване увреждането на природните местообитания и местообитанията на видове, както и намаляване на безпокойството на животните, движението на хора и техника в границите на защитените зони да се осъществява само по предварително определени маршрути, при максимално използване на съществуващите пътища. При изграждане на временни пътища в границите на защитените зони да не се преминава през влажни ливади и пасища.

8. С цел отстраняване на възможна фрагментация на местообитания на рибите и осигуряване на екологичната непрекъснатост на реките, които са засегнати от строителството, затежнителите (укрепителни елементи за тръбите на газопровода в реката) в границите на защитените зони за местообитанията да не са по-високи от 0,15 м над дънната повърхност. Когато се налага по-голяма височина на баражите, да бъдат проектирани и изградени рибни проходи с параметри и дизайн, описани в допълнението към ДОВОС.

9. За археологически обекти (28 броя) - № 3, № 4, № 5, № 6, № 7, № 8, № 10, № 11, № 15, №17, № 18, № 19, № 22, № 23, №24, № 28, № 29, № 33, № 34, № 36, № 38, № 39, № 40, № 43, № 48, № 49, № 51 и № 53 да бъдат извършвани стриктни археологически наблюдения, съгласно чл. 161, ал. 2 от ЗКН. В случай, че при това наблюдение се открият и други археологически обекти, структури и седименти, е необходимо провеждането на спасителни разкопки при условията на чл. 148, ал. 2 от ЗКН. Да се избегне нарушаването на съвременните гробища при населените места, описани в полевия дневник на теренните археологически издирвания.

10. На територията на община Джебел и село Великденче да не се устройват строителни лагери за персонала, изграждащ обекта. Да не се уврежда техническата инфраструктура, като при настъпване на такова увреждане, инфраструктура да бъде възстановена.

11. Да се изготви План за собствен мониторинг, при съобразяване с дадените към т. 6.3. на ДОВОС препоръки. Планът да се съгласува с РИОСВ Хасково и РИОСВ Стара Загора, и да се представи в ИАОС за утвърждаване;

12. Образуванията отпадъци от строителството на обекта да се предават въз основа на писмени договори на лица, притежаващи съответния документ по реда на ЗУО или комплексно разрешително.

13. Да се осигури разделно събиране и транспортиране на изкопните земни маси и отпадъците от строителство и разрушаване и да не се допуска смесването им. Съхранението на строителните отпадъци да се извършва само на отделно обособени площадки.

14. Да се съгласуват с кмета на съответната община маршрутите за транспортиране на строителните отпадъци до съответната инсталация/съоръжение за третирането им.

III. По време на експлоатацията и при извеждане от експлоатация:

1. Да се създаде организация и да се осъществява контрол за събиране, съхраняване и третиране на генерирани отпадъци при спазване изискванията на нормативната уредба по управление на отпадъците.

IV. Мерки по чл. 96, ал. 1 т. 6 от Закона за опазване на околната среда

№	Мерки	Период/фаза на изпълнение	Резултат
1.	Изместване на трасето на газопровода при км 8+550 до км 8+910 извън находището на минерална вода „Кирково” в североизточна посока.	проектиране	Опазване на подземните води от замърсяване
2.	Възпрепятстване на разливи на бентонитов разтвор чрез чували с пясък или други подходящи съоръжения.	проектиране и строителство	Недопускане на замърсяване на водни обекти с бентонитови частици
3.	При необходимост оросяване на изкопната маса и използваните временни пътища.	строителство	Намаляване на запрашаването на въздуха
4.	Контрол при товарене на камионите, мерки за избягване на разсипване при транспортирането на насипни материали.	строителство	Намаляване на запрашаването на въздуха
5.	Да не се допуска връзка между резервоари за съхранение на опасни вещества и канализацията в района на площадките на базовите лагери.	строителство	Недопускане на замърсяване на повърхностните води
6.	Смяната, съхраняването и третирането на отработените смазочни материали и масла, горива и химикали, както и съхраняването на отпадъци да става на определени за това места, далеч от водни обекти.	строителство	Опазване на водите от замърсяване
7.	Всички превозни средства да имат комплекти за отстраняване и справяне с разливи във водни обекти.	строителство	Опазване на водите от замърсяване
8.	Да се поставят чували с пясък или да се предвидят утаители за оттока от строителната ивица и от траншеята.	строителство	недопускане на замърсяване на повърхностни води
9.	При пресичане на райони с почви с тежък механичен състав (главно Смолници (Vertisols)) да се прилагат подходящи мерки за намаляване степента на уплътняване – полагане на геотекстил с чакълен слой, подложки за меките почви, извършване на дълбока оран.	строителство	Предпазване на почвите от замърсяване и уплътняване

10.	Да не се използва бентонитов разтвор при сондиране през скали, позволяващи проникването на бентонит във водния обект над сондажа.	строителство	Недопускане на замърсяване на водни обекти с бентонитови частици
11.	Иззетите хумусни и земни маси по време на строителството да се депонират разделно и в последствие да се използват за рекултивация на нарушените терени.	строителство	Намаляване на загубите на ценни почви, запазване на почвеното плодородие
12.	Да се предпазва изкопаният хумусен слой от утъпкване, замърсяване и механично увреждане по време на строителните дейности.	строителство	Намаляване на загубите на ценни почви, запазване на почвеното плодородие
13.	Засипването на траншеите в защитените зони да става с отнетите от същото място хумус и почва.	строителство	Предотвратяване на възможна трансформация на местообитания
14.	Да се извърши пресаждане на екземплярите от защитения и уязвим вид понтийска ведрица (<i>Fritillaria pontica</i> (N 41 19 56,82; E 25 22 10,37), открити на трасето на около км 9+400, близо до с. Кирково, които ще бъдат директно засегнати от строителните дейности. Пресаждането да се извърши след края на вегетацията на индивидите, през август, а екземплярите да се пресадят на разстояние не по-малко от 50 метра от трасето на газопровода, на сенчесто място по западния склон на хълма, съгласувано с РИОСВ.	строителство	Опазване на биоразнообразието
15.	В участъците с изкопи да се предвиди поставянето на временни огради с малко око (тип „заешки“), плътно до земната повърхност и с височина най-малко 0,3 м в зоните за местообитанията и 0,8 м в зоната за птици, които след приключване на обратното засипване на траншеите в съответния участък да бъдат отстранени.	строителство	Ограничаване на смъртността на животни (земноводни, влечуги, дребни бозайници, млади птици)
16.	В границите на защитена зона за птиците BG0002013 „Студен кладенец“ да не се извършват подготвителни и строителни дейности по време на размножителния период на птиците – от 1 март до 30 август, както и през зимния период от 1 декември до 28 февруари, вкл. в териториите, където се припокриват с BG0001032 „Родопи - Източни“.	строителство	Намаляването на въздействията върху птиците

17.	В границите на защитена зона за птиците BG0002013 „Студен кладенец”, под водното огледало на язовира, трасето да се изпълни чрез управляемо хоризонтално сондиране (HDD технология), като строителните дейности да започнат от 20 юли и да приключат до 30 март.	строителство	Намаляването на въздействията върху птиците
18.	В границите на защитени зони за местообитанията BG0001034 „Остър камък”, BG0000578 „Река Марица”, BG0000442 „Река Мартинка” и BG0000425 „Река Съзлийка”, строителните дейности да се извършват извън периода 1 март - 15 юли.	строителство	Опазване на биоразнообразието
19.	В границите на защитена зона BG0001032 „Родопи-Източни”, строителните дейности да се извършват извън периода 1 март - 15 юли. За участъка между точки с координати 41° 18' 25.42"С и 25°23' 16.78"И и 41° 16' 42.37"С и 25 °25' 40.19" И, да не се извършват строителни дейности и за периода на зимуване на сухоземните костенурки 15 октомври – 1 април, в случай че костенурките не бъдат преместени извън строителната полоса.	строителство	Опазване на биоразнообразието, намаляването на въздействията върху сухоземни костенурки и други видове влечуги, и земноводни
20.	В границите на защитена зона BG0000578 “Река Марица”, строителните дейности за преминаване под реката с HDD да се извършват в периода 15 юли - 15 октомври, за да има най-малко негативни въздействия върху лалугерите.	строителство	Намаляване на безпокойството и значителните въздействия върху лалугерите
21.	Да не се извършват сечи през размножителния период и периода на отглеждане на новородените на прилепи (април - юли), в участъци между км 0.000 и км 4.000 и между км 82.500 до км 83.500.	строителство	Намаляването на въздействията върху прилепите
22.	Да не се извършват строителни дейности на 0.5 км от установените гнезда на грабливи птици, описани в ДОВОС - от 1 април - до 30 август (преди тази дата са допустими подготвителни дейности, които не изискват много хора на терен, както и тежка строителна техника).	строителство	Намаляването на въздействията върху птиците
23.	Преди началото на строителството в рамките на строителната полоса с ширина 30 м да се извърши преместване на екземпляри на сухоземни костенурки в периода от 15 май - 15 септември за участъците на трасето от км 9+000 до км 9+490, от км 17+900 до км 19+700, от км	строителство	Предотвратяване на въздействията върху сухоземните костенурки

	20+230 до км 22+960, от км 23+500 до км 24+838, от км 25+900 до км 27+150, от км 65+600 до км 66+200, от км 72+600 до км 73+860 и от км 131+840 до км 132+915.		
24.	Да се осигури рационална организация на свързаните с генериране на шум дейности в близост до населените места – извършване в определени периоди, съгласувано с местните власти.	строителство и експлоатация	Предотвратяване на въздействието от шум върху населението
25.	Да се извършат противоерозионни мероприятия и укрепване на терените, особено при преминаване на газопровода през стръмни склонове.	строителство и експлоатация	Намаляване на риска от ерозия, опазване на ландшафта
26.	Да се почистват сухи дървета, клони строителни и други отпадъци, попаднали в коритата на реките при точките на пресичане на газопровода.	експлоатация	Предотвратяване на ерозионни процеси върху брега, предотвратяване на наводнения

Настоящото решение се отнася само за инвестиционното предложение, което е било предмет на извършената ОВОС по реда на Закона за опазване на околната среда. При разширение или изменение на това инвестиционно предложение възложителят трябва да уведоми своевременно МОСВ или РИОСВ Хасково и РИОСВ Стара Загора във възможния най-ранен етап.

На основание чл. 99, ал. 8 от Закона за опазване на околната среда решението по ОВОС губи правно действие, ако в срок 5 /пет/ години от датата на издаването му не е започнало осъществяването на инвестиционното предложение.

При промяна на възложителя новият възложител съгласно чл. 99, ал. 7 от Закона за опазване на околната среда задължително трябва да уведоми МОСВ.

При констатиране неизпълнение на условията и мерките в решението по ОВОС виновните лица носят отговорност по чл. 166, т. 2 от Закона за опазване на околната среда.

Заинтересуваните лица могат да обжалват решението по реда на Административно-процесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.

Дата: 06.02.2013г.

МИНИСТЪР:

НОНА КАРАДЖОВА

